

Les 2 | Leven tussen hoop en wanhoop

Overzicht lesopbouw en activiteiten

De roodgemarkeerde activiteiten zijn nodig voor een heldere, doorgaande lijn. De overige werkvormen verdiepen de les. Die onderdelen kunt u ook op een ander moment nog een keer aanbieden aan de groep.

Doet u alleen de roodgemarkeerde activiteiten, dan duurt een les gemiddeld 50 minuten.

Doel: Ik krijg inzicht in het leven van jonge vluchtelingen na aankomst in Nederland, begrijp hun emoties en kan vertellen waarom inburgeren voor veel jonge vluchtelingen moeilijk is. Ik weet wat een generaal pardon is.

Lesonderdeel	Naam activiteit	Inhoud	Nodig
	Film kijken: 'Future – 15 jaar geleden'	Nikola Jevric laat het asielzoekerscentrum zien waarin hij is opgegroeid	
	Uitspraken	Klassikaal gesprek over uitspraken op het digibord en welke emoties hierbij horen	
	Begrippen	Bespreken van begrippen met behulp van het digibord	
	Leven in een asielzoekerscentrum	Beschrijving van problemen die asielzoekers vaak ervaren, hierover maken de kinderen een poster, powerpoint of stripje	Materiaal om een poster of stripje te kunnen maken
	Film kijken: 'Helder'		Mobiele telefoon
	Zelf filmpjes maken (2)	Duo's maken een filmpje over een zelfgeschreven rap	
	Extra (1) Rap – Film kijken	Twee jonge vluchtelingen laten een zelfgemaakte rap horen	
	Onderzoeken	Onderzoek doen naar de eisen waaraan je moet voldoen om voor het inburgeringsexamen te slagen	Computers met internetverbinding
	Wat hebben we geleerd?	Leerlingen bepalen aan de hand van stellingen wat ze van de les geleerd hebben	

Praten

Deze tweede les starten we met het vervolg van de film over de familie Jevric uit Montenegro. Met name zoon Nikola komt aan het woord. De leerlingen zagen hem ook in de eerste les. Het is nu vijftien jaar later (2020) en Nikola laat het asielzoekerscentrum Sweikhuizen zien waar hij met zijn vader, moeder en twee broers tien jaar lang op zestien vierkante meter heeft gewoond.

Start film: 'Future – 15 jaar geleden'

Uitspraken

Bekijk uitspraken A op het digibord. Dit zijn drie uitspraken van Nikola Jevric uit het filmpje.

- + 'Ik pas hier staand bijna niet meer in.'
- + 'Er zou van mij, ben ik bang, in Montenegro niet veel terechtgekomen zijn.'
- + 'Als kind heb ik geen zorgen gehad in het asielzoekerscentrum, maar voor mijn ouders was het heel zwaar.'

Bespreek elk van de uitspraken en vraag welke emoties hier volgens de kinderen bij kunnen horen. Laat de kinderen zich zo goed mogelijk inleven in de uitspraak door zich voor te stellen hoe het voor hen zelf zou zijn in die situatie. Klik eventueel de emotielijst aan en laat de kinderen hierop reageren.

Emotielijst:

achtergesteld – agressief – angstig – bezorgd – boos – buitengesloten – droevig – eenzaam – gespannen – gevoelig – hulpeloos – jaloers – lusteloos – ongelukkig – onzeker – somber

Bekijk uitspraken B op het digibord. Welke emoties kunnen hierbij opkomen volgens de kinderen? In hoeverre lijken die op de emoties die ze bij de uitspraken van Nikola hebben genoemd?

- + 'Ik ben net verhuisd en ga naar een nieuwe school. Ik ken nog niemand daar.'
- + 'Ik heb net gehoord dat mijn ouders gaan scheiden. Ik weet niet of ik bij mijn vader of mijn moeder ga wonen straks.'

Tip

Laat kinderen de uitspraken eventueel uitspelen waarin ze de emoties, die hierbij komen kijken, kunnen laten zien. Dit kan ook een mooie opdracht voor de dramasles zijn als u deze op school aanbiedt.

In dit lesonderdeel leert u de leerlingen een aantal belangrijke feiten en begrippen die nodig zijn om de inhoud van de lessen goed te kunnen begrijpen.

Een belangrijk begrip in deze lessen is het generaal pardon uit 2007. Toon onderstaande tekst en foto op het digibord en bespreek die met de leerlingen.

Generaal pardon

Een generaal pardon. Wat is dat?

Dat is een regeling voor asielzoekers die al een keer een verblijfsvergunning hebben aangevraagd maar die niet hebben gekregen. Met een generaal pardon krijgt een grotere groep mensen in één keer een verblijfsvergunning. Ze worden dus niet meer allemaal apart beoordeeld.

In 2007 kreeg een groep van meer dan 26.000 mensen via een generaal pardon te horen dat zij voor altijd in Nederland mochten blijven. Om dit voor elkaar te krijgen is actiegevoerd door veel Nederlanders, onder andere met de filmpjes over Nikola, Pariya en Abdul.

[Foto: www.doorbraak.eu]

Maar... helaas... Ruim 10.000 van hen kregen geen Nederlands paspoort.

Waarom niet? Ze konden geen geboorteakte en paspoort uit het land

laten zien waar ze vandaan kwamen. Ze voelen zich wel Nederlander, maar zijn het dus niet.

Dat is heel naar, want ze mogen niet stemmen tijdens verkiezingen, kunnen bijvoorbeeld niet bij de politie werken en het is vaak heel lastig voor hen om een hypotheek te krijgen of om naar het buitenland te gaan.

Gelukkig kwam daar vlak voor de zomervakantie van 2021 een einde aan. Nu hoeft deze groep statushouders (dat zijn mensen met een verblijfsvergunning) toch geen geboorteakte en paspoort uit het land van herkomst te laten zien. Goed nieuws dus! Maar ook daar is keihard voor gevochten door allerlei organisaties waaronder Vluchtelingenwerk. En door de statushouders zelf natuurlijk. Nu krijgen die ruim 10.000 mensen eindelijk de kans om volwaardig mee te doen aan onze samenleving.

Verschil migrant – vluchteling – asielzoeker

- + Bespreek deze drie tekstjes met de kinderen. De teksten kunt u op het digibord laten zien.
- + Check goed of ze de verschillende begrippen goed begrijpen. Check dit begrip eventueel met dit spel: elk kind kiest of het een vluchteling, asielzoeker of migrant is. De kinderen lopen vrij door de ruimte. Ze spreken telkens iemand aan en proberen te ontdekken, zonder de woorden vluchteling, asielzoeker of migrant te gebruiken, of diegene wel of niet voor dezelfde 'status' gekozen heeft. Zo ja, dan mogen ze samen verder, zodat zich langzaam kleine groepjes vormen. Hoe groot wordt elke groep tot slot? Elke groep vertelt aan elkaar wie ze zijn.

Vluchteling

Een vluchteling is iemand die zijn of haar land is ontvlucht uit. Vaak uit angst om vervolgd te worden vanwege ras, godsdienst, nationaliteit of politieke overtuiging. Ze krijgen dan geen bescherming van de eigen overheid. Of iemand die vlucht vanwege oorlog en geweld.

Vluchtelingen hebben recht op internationale bescherming. Ze mogen niet worden teruggestuurd naar het land waaruit ze gevlucht zijn.

Asielzoeker

Ben je gevlucht uit je land om een veilige plek in een ander land te zoeken? Dan mag je daar asiel aanvragen. Je moet bewijzen dat je in je eigen land gevaar loopt. Je bent dan een asielzoeker en moet wachten of je aanvraag wordt goedgekeurd. Krijg je asiel? Dan ontvang je een verblijfsvergunning. Dan ben je statushouder en heb je dezelfde rechten als de burgers van het land waarin je asiel hebt gekregen.

Migrant

Een migrant is iemand die over het algemeen vrijwillig een veilig land verlaat. Bijvoorbeeld voor studie, werk of een buitenlandse partner. Migranten zijn dus mensen die verhuisd zijn naar een ander land en terug kunnen keren als ze dat willen.

Samenwerken

Leven in een asielzoekerscentrum

Het leven in een asielzoekerscentrum is vaak erg zwaar. De bewoners hebben met veel problemen te maken. Deze problemen maken het inburgeren extra moeilijk.

- + Projecteer de teksten 'Problemen' op het digibord en laat de kinderen hierover vragen stellen.
- + Maak daarna groepjes van drie of vier. Elk groepje maakt op basis van de beschreven problemen een grote poster of power point presentatie (naar keuze). Alternatief: laat een kort stripje maken over een probleem naar keuze.

Problemen

1. 'Ik voel me eigenlijk altijd angstig. Dat komt omdat ik als kind in mijn land een verschrikkelijke oorlog heb meegemaakt. Die beelden zitten in mijn hoofd. Ik kan die maar moeilijk kwijtraken.'
2. 'Ik probeer niet meer te denken aan de vlucht uit mijn land. Ik ben met mijn ouders en zusjes ontzettend lang onderweg geweest voor we eindelijk in Nederland waren. We waren arm en hebben tussendoor nog een paar jaar in Rusland gewoond. We voelden ons geen moment veilig. Helaas komen die herinneringen toch nog vaak terug. Ik slaap er slecht door.'
3. 'Ik ben zo ontzettend bang dat onze aanvraag om in Nederland te blijven wordt afgewezen en dat we dan worden uitgezet en terug moeten naar ons land.'
4. 'Ik weet niet meer wat ik moet hopen. We wachten nu al zo verschrikkelijk lang in het asielzoekerscentrum. Nu al meer dan zes jaar. Al die tijd is het net of je niet echt leeft.'
5. 'Ik heb mijn familie en vriendjes in mijn eigen land moeten loslaten. Ik mis ze nog elke dag. Mijn ouders willen nooit meer terug naar ons geboorteland. Maar ik wel. Natuurlijk alleen als het daar weer veilig is.'
6. 'Gelukkig lukt het me goed om snel de Nederlandse taal te leren. Maar dat is voor mijn vader en moeder veel moeilijker. Daarom moet ik, hoe jong ik ook ben, vaak gesprekken en formulieren voor ze vertalen. Ook ga ik mee naar school als er een ouderavond is. Dan vertel ik aan mijn juf wat mijn ouders in hun taal zeggen. Ik ben soms bezig met dingen die niet passen bij mijn leeftijd.'

7. 'Ik maak me vaak zorgen om mijn ouders. Ik zie dat ze het heel moeilijk hebben. Ze zijn doodmoe. Ze willen zo goed mogelijk voor mijn broertjes en mij zorgen, maar dat lukt niet altijd. Dan voelen ze zich schuldig. Het maakt ze somber. Dat vind ik lastig om te zien.'
8. 'Vandaag heb ik gehoord dat we wéér moeten verhuizen. Voor de vijfde keer in drie jaar tijd. Vreselijk, vind ik dat. Want elke keer als ik net op mijn school gewend ben en nieuwe vriendjes heb, moet ik weer weg. In de gemeente Katwijk is een opvangcentrum voor gezinnen. Daar kun je dan langer blijven. Maar helaas is het centrum in Katwijk vol.'
9. 'Ik ben bang voor de toekomst. Hoe gaat mijn leven eruitzien? Kan ik worden wat ik wil? Word ik gelukkig in Nederland en zal ik mijn geboorteland ooit nog terugzien? Ik voel me erg onzeker.'

Zelf filmpjes maken (2) – duo's

Start de film: 'Helder'.

Bekijk dit filmpje van zes minuten. Het gaat over Helder uit Angola die in 2005 uitgeprocedeerd was. Hoe is het sindsdien met hem gegaan? De vraag die ook opkomt is: hoe houd je zo'n zware periode vol?

Geef nu de opdracht voor het maken van deel 2 van de filmpjes die de leerlingen zelf in duo's maken tijdens deze lessenserie: maak een rap (dat mag ook met meerdere leerlingen uit de groep) en maak van de rap een clip. De rap gaat over het gevoel hoe je moet volhouden in een zware periode van je leven. Welke beelden horen hierbij? En welke woorden?

Extra 1: Rap

Start als inspiratie voor het zelf maken van een rap het filmpje 'Houd vol!'. Daarin horen we een rap die twee vluchtelingen – P Die (14 jaar) en Little J (13 jaar) - in 2006 schreven. In die rap komt de naam 'Rita' voor. Hiermee bedoelen zij de toenmalige minister Rita Verdonk van Vreemdelingen-zaken en Integratie.

'Houd vol!'

*Het was te verwachten
Na al die avontuurlijke nachten
Hij was mijn beste maat
Maar om die zaak op te lossen is het te laat
Dat is iets dat echt niet gaat
Zijn leven is totaal verpest
Ik vraag me af wat er gebeurt met de rest
M'n mattie moet weg en leven in oorlog
Ons hier laten wonen is niet moeilijk, toch?
Maar dat is niet wat ze willen
Ik zou ze zo graag willen killen
Alsjeblieft, gun ons een plek om te chillen
Misschien ligt 't aan ons gedrag
Maar het is wel raar dat niemand dat zag
Als je denkt dat elke asielzoeker gek is
Sorry, maar dan denk ik dat je je vergist
En een stuk van je fucking hersens mist*

*Houd vol! Ook als je ermee wilt stoppen
Houd vol! In tegenslag en stroppen
Houd vol! Geen doel wordt slapend bereikt
Nooit weg voor die fucking Rita
Houd vol!
We zullen hem altijd geluk blijven wensen
Hij was een aardige jongen voor alle mensen
Een aardige jongen dus
maar waar is z'n verdiende status
Jullie kunnen zijn problemen niet begrijpen
Net als bij vele anderen
Da's gewoon een ziekte,
dat zal nooit veranderen
Maar hopelijk genezen jullie
dan kunnen we hier weg*

Onderzoeken

- + Laat de kinderen onderzoeken wat je allemaal moet weten en kunnen om het inburgerings-examen te halen.
- + Laat de kinderen onderzoeken wat de redenen voor de vlucht van Helder (uit het filmpje), begin deze eeuw, uit Oeganda geweest kunnen zijn.

Wat hebben we geleerd?

Projecteer telkens een van de vijf stellingen. De kinderen reageren op elke stelling door op een plek te gaan staan op een denkbeeldige lijn van 1 tot en met 10.

1 = dat begrijp, weet of kan ik totaal niet; 10 = dat begrijp, weet of kan ik volkomen.

- + Ik begrijp de emoties van vluchtelingen in Nederland.
- + Ik weet wat inburgeren betekent.
- + Ik kan vertellen waarom inburgeren voor veel vluchtelingen moeilijk is.
- + Ik weet wat een generaal pardon is.
- + Ik kan drie belangrijke problemen noemen waarmee asielzoekers vaak te maken hebben.